

LANGDURIGE DROESUITBRAAK

“De tijd heelt alle wonden”

- In Vogelenzang, aan de Noord-Hollandse duinen, liggen de ruime pensionstallen van Rutger van der Peet. Een natuurlijke omgeving is belangrijk voor Stal 's-Gravenweg.
- Een uniek en mooi plekje voor eigenaar en paard. Toch was het plaatje begin dit jaar iets minder rooskleurig: een droesuitbraak. “Je hoopt dat het niet gaat gebeuren, maar
- eigenlijk vrees je er altijd een beetje voor.”

Rutger runt Stal 's-Gravenweg nu zo'n 23 jaar en na de winter is het altijd even spannend. “Je merkt dan dat de dieren wat snotterig worden en verminderde weerstand hebben.” Toch ging het elk seizoen goed, tot maart dit jaar. “Een shetlander, die in een groep met veulens en wat oudere paarden stond, kreeg koorts en heeft waarschijnlijk een veulen aangestoken. Op dat moment werd ook ergens anders op de stal een veulen geboren. Veel mensen gingen kijken en waarschijnlijk is de besmetting zo rondgegaan.”

De betrokken dierenartsen op het bedrijf, Erica van den Broek (DAP Paardendokters) en de dierenartsen van Lingenhoeve Noord-Holland dachten in eerste instantie niet dat het om droes ging. “Op een gegeven moment vonden wij het allemaal toch verdacht en zijn we gaan testen. Toen was de besmetting helaas al rond. Het kan snel gaan op een groot bedrijf.” Voor Rutger en de dierenartsen was er toen één ding duidelijk: hier willen we zo snel mogelijk vanaf. Dus maakten ze gezamenlijk een plan van aanpak.

HET BEHANDELPLAN

Om tot een plan te komen hebben ze veel met elkaar gebeld en gesproken om te peilen wat er moest gebeuren. “Het is constant zoeken. In het begin zagen we elkaar bijna iedere dag. Voor ons was het stoppen van de uitbraak het belangrijkste. Je wilt niet dat alle dieren besmet raken. Daarom wilde ik zo snel mogelijk de zieke paarden isoleren”, vertelt Rutger. De dierenartsenpraktijken waren het daar mee eens. “Wij werken met bepaalde





Rutger van der Peet en dierenarts Erica van den Broek

richtlijnen die vertellen hoe je paarden isoleert en hoe je een goede indeling maakt.”

“In eerste instantie hebben we de gehele groep van de shetlander geïsoleerd op andere locaties buiten het bedrijf. Vervolgens hebben we gekeken naar welke groepen contact hadden gehad met deze ‘shetlandergroep’ en die hebben we geïsoleerd in ‘ziek’, ‘niet ziek’ en, in een later stadium ‘opgeknapt’ en ‘drager”, geeft Rutger aan. “Ook hebben we tekeningen en bordjes gemaakt om dit extra duidelijk aan te geven bij de eigenaren en verzorgers van de paarden.” Volgens dierenarts Erica een ‘aanpak volgens het boekje’.

PROACTIEVE AANPAK

Het probleem is volgens de twee dat je met veel verschillende mensen te maken hebt en dat je niet bij iedereen de ernst van zo’n probleem kunt overbrengen. Volgens Rutger was dat echt nodig, omdat droes niet altijd serieus genomen wordt. “Sommige eigenaren waren ervan overtuigd dat hun paard niet ziek was. Dat is gevaarlijk, want daardoor verspreidt het zich snel.” Erica: “Rutger heeft met veel mailings en duidelijke regels een proactieve aanpak gekozen. Daardoor hebben we het aardig goed onder controle gehouden.”

Ook de vijf georganiseerde informatieavonden waren een succes. “We hebben hier verteld hoe de uitbraak is ontstaan, hoe het isoleren werkt, hoe we dragerschap kunnen uitbannen en wanneer een paard wel of niet schoon is.” Rutger valt Erica bij en vertelt dat dit goed is ontvangen door zijn klanten. “Het geeft duidelijkheid en rust. Ze horen dingen toch liever van een dierenarts.”

VERVOLG

In het eerste behandelplan was het uitgangspunt dat nadat de dierenarts een paard gezond had

verklaard, dat paard nog zes weken besmettelijk zou kunnen zijn voor andere paarden. “Na die zes weken konden eigenaren ervoor kiezen het paard te laten testen op dragerschap. Wilden zij dit niet, dan werd het paard nog vier weken geïsoleerd”, vertelt Rutger. “Nadat de shetlander gezond was verklaard, heeft hij nog tien weken geïsoleerd gestaan voor hij terug naar stal kwam. Enkele dagen na terugkomst werd de shetlander toch weer snotterig en bleek hij (na testen) drager. In eerste instantie hadden we het dus niet verplicht gesteld om de ‘besmette’ paarden te laten testen op dragerschap. Maar toen bleek dat de ogenschijnlijk gezonde shetlander drager was, besloten we dat alle dieren die in contact waren geweest met de droesbacterie moesten worden getest op dragerschap.”

Erica legt uit dat zij deze test deed door middel van luchtzakspoelingen. “Dit doe ik met een pipet waarmee je normaal merries insemineert. Daar buig je een hoekje aan. Door te draaien in de richting van het klepje en goed te voelen kom je via het klepje in de luchtzak en dan kun je spoelen. Het voordeel hiervan is dat je de pipet daarna weg kunt gooien en dus heel hygiënisch werkt. Met zo’n spoeling haal je eventuele achtergebleven bacteriën uit de luchtzakken. Een klein deel van de positief geteste dieren heeft nog bacteriën in de luchtzak. Dit zijn dragers. Om dragers te behandelen hebben we ze, om achtergebleven pus of zelfs ingedroogde pusstenen op te sporen, eerst bekeken middels een scopie. Daarna zijn ze uitgebreid gespoeld met een grote hoeveelheid vloeistof. De dieren die niet schoon werden, zijn behandeld met antibiotica. Uiteindelijk heeft iedereen ingestemd met deze behandeling.”

De uitbraak is nu een half jaar geleden en er staan nog twee paarden apart. “Deze moeten nog een laatste keer getest worden. De rest is getest, behandeld en nogmaals getest, dus dat is nu bewezen schoon”, zegt Erica. “Gelukkig wel”, vult Rutger aan. “Ik wil nu wel graag dat nieuwe paarden die binnenkomen op mijn stal een bloedtest op dragerschap doen. Net als in het begin heb ik ook nu nog contact met GD voor advies om droes helemaal uit te bannen.”

UITPUTTINGSFLAG

Hoewel alles naar omstandigheden goed heeft uitgepakt, noemt Rutger het wel een uitputtings-slag. “De economische schade maakt me eigenlijk

het minst uit. Vooral privé zorgt het voor veel druk. Je wordt een half jaar geleefd en kunt eigenlijk geen vijf minuten weg. Constant vragen, sms’jes en telefoontjes. Het is niet leuk, maar je wilt de schade graag beperken. Op een gegeven moment lijkt het een never-ending story, maar ik geloof toch dat de tijd alle wonden heelt.” Dierenarts Erica denkt wel dat het Rutger, juist door deze communicatie, goed gelukt is de schade te beperken. “Tijdens de spoelingen stond ik uren met klanten in de stal. Ik heb alleen maar positieve dingen over Rutger gehoord. Iedereen heeft veel respect voor hem. Dat vind ik opvallend in zo’n situatie en dat betekent dat je goed bezig bent geweest.”

NIEUWE STANDAARD

Rutger en Erica zijn het er, terugkijkend op dit avontuur, wel over eens: droes mag meer onder de aandacht worden gebracht. “Ik ben benieuwd of droes over een x-aantal jaar overal zo wordt aangepakt”, zegt Erica. “Hier is iets unieks gedaan en dit zou eigenlijk de standaard moeten zijn: dragers eruit pikken en nieuwe paarden testen voor je ze aanneemt. Op die manier verlaag je de besmettingsdruk in de hele paardenwereld, niet alleen op je eigen bedrijf.” ●



DROESVRIJ.NL

Om het aantal gevallen van droesuitbraken terug te dringen en daarmee ook de (financiële) schade te verminderen zijn goede voorzorgsmaatregelen nodig. GD heeft recent een abonnement Droes-certificering ontwikkeld. Hierbij worden onderzoek, maatregelen en adviezen beschreven om droes op een bedrijf te bestijden. Een bedrijf kan na het opvolgen van de spelregels het certificaat Droes-vrij of -onverdacht krijgen. www.droesvrij.nl